

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ
ИЗБОРНОМ ВЕЋУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ – ФАКУЛТЕТА ЗА
СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ

Изборно веће Универзитета у Београду - Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, на IX редовној седници Изборног већа, одржаној 25.6.2019. године, на основу члана 85. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ 88/17, 27/18 и 73/18), члана 116. Статута Универзитета у Београду - Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, члана 8. Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију и иницијативе Одељења за Логопедију, донело је Одлуку о образовању Комисије за припрему извештаја за избор сарадника у звање асистента са докторатом за ужу научну област *Поремећаји говора*, у следећем саставу:

1. Проф. др Мирјана Петровић-Лазивић, редовни професор Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, председник комисије
2. Проф. др Надица Јовановић-Симић, редовни професор Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, члан комисије
3. Доц. др Весела Миланков, доцент Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду, члан комисије

На основу прегледа конкурсног материјала и анализе приложене документације, Комисија Изборном већу Универзитета у Београду – Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс објављен у огласном листу Националне службе за запошљавање „Послови”, број 837-838, од 10. јула 2019. године, за избор сарадника у звање асистента са докторатом, за ужу научну област *Поремећаји говора*, пријавила су се два кандидата - др Ивана Шеховић и др Јадранка Оташевић.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА

1. Кандидат др Ивана Шеховић

Др Ивана (Мирослав) Шеховић, рођена је 14. децембра 1972. године у Београду, где је завршила основну и средњу школу. Дефектолошки факултет (сада Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију), смер Логопедија, завршила је 1998. године са просечном оценом у току студија 8.37 и оценом 10 на дипломском испиту. Обавезан приправнички стаж обавила је у Центру за смештај и дневни боравак деце и омладине ометене у развоју у Београду, у периоду од 15.9.1998. до 15.9.1999. године, где је била запослена до 1.2.2002. године на радном месту дипломирани дефектолог.

У звање асистента приправника на Дефектолошком факултету Универзитета у Београду, на смеру за Логопедију, за предмет „Фонопедија“ изабрана је 25.12.2001. године, а радни однос је засновала 1.2.2002. године.

Последипломске студије, научно подручје Логопедија, на Дефектолошком факултету уписала је 2002/2003 године. Поновни избор у звање асистента приправника био је 18.3.2008. године. Од 2008/2009 изводи вежбе на предметима *Поремећаји гласа, Вокална рехабилитација ларингектомираних болесника и Поремећаји гласа код вокалних професионалаца*; од 2011/2012 године изводи вежбе на предмету *Инструменталне методе и технике у рехабилитацији гласа* за студенте мастер студија на смеру Логопедија; од 2018/2019 изводи вежбе на предметима *Артикулационо-фонолошки поремећаји, Поремећаји флуентности говора и Поремећаји говора код деце са сензорним оштећењима*.

Магистарску тезу под називом „Акустичке карактеристике гласа код наставника пре и после вокалног замора“ одбранила је 27.5.2011. године на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду.

У звање асистента на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду, на смеру за Логопедију, изабрана је 27.3.2013. Поновни избор у звање асистента био је 31.5.2016. године.

Докторску дисертацију под називом „Акустичке карактеристике говора као предиктор успешности вокалне рехабилитације особа са ларингектомијом“ одбранила је 28.9.2016. године на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду.

Др Ивана Шеховић је до сада објавила 37 радова, уже научне области *Поремећаји говора*.

ПОДАЦИ О ОБЈАВЉЕНИМ РАДОВИМА

Рад саопштен на скупу међународног значаја штампан у целини (М33 1x8=8)

1. **Југовић, И.**, Петровић Лазић, М. (2009). Утицај вокалног замора на акустичке карактеристике гласа код наставника. У Д. Радовановић (Ур.): *Истраживања у специјалној едукацији и рехабилитацији* (стр. 67-78), Београд: Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. CIDD ISBN 978-86-80113-84-5
2. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.**, Вуковић, М., Дрљан, Б. (2010). Поремећаји гласа код предавача. У Ј. Ковачевић, В. Вучинић (Ур.): *Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман, део II* (стр. 97-108), Београд: Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. CIDD ISBN 978-86-80113-99-9
3. **Шеховић, И.**, Петровић Лазић, М., Вуковић, М. (2012). Карактеристике фундаменталне фреквенције вокала код предавача. VI Међународни научни скуп, *Специјална едукација и рехабилитација данас*. Зборник радова, Београд, 14-16. септембар, стр. 33-41. ИСБН 978-86-6203-037-5
4. Петровић Лазић, М., **Шеховић, И.**, Вуковић, М., Јовановић Симић, Н., Терзић, И. (2014). Акустичке и перцептивне карактеристике езофагеалног и трахеоезофагеалног говора. VIII Међународни научни скуп, *Специјална едукација и рехабилитација данас*. Зборник радова, Београд, 07-09. новембар, стр. 147-157. ИСБН 978-86-6203-061-0
5. Вуковић, М., Јовановић Симић, Н., Петровић Лазић, М., Терзић, И., Вуковић, И., **Шеховић, И.** (2014). Неки аспекти слободних асоцијација речи код деце са оштећењем вида. VIII Међународни научни скуп, *Специјална едукација и рехабилитација данас*. Зборник радова, Београд, 07-09. новембар, стр. 85-93. ИСБН 978-86-6203-061-0
6. **Шеховић, И.**, Петровић-Лазић, М., Вуковић, М., Јовановић-Симић, Н., Арсенић, И. (2015). Акустичке карактеристике параметара *МПТ* и *ВПМ* у говору

ларингектомираних болесника. IX Међународни научни скуп, *Специјална едукација и рехабилитација данас*. Зборник радова, Београд, 25-27. септембар, стр. 41-46. ИСБН 978-86-6203-069-6

7. Арсенић, И., Вуковић, М., Јовановић-Симић, Н., Петровић-Лазих, М., Доброта-Давидовић, Н., Вуковић, И., Дрљан, Б., **Шеховић, И.** (2015). Компаративна анализа слободних асоцијација речи деце са оштећењем вида и деце типичног развоја. IX Међународни научни скуп, *Специјална едукација и рехабилитација данас*. Зборник радова, Београд, 25-27. септембар, стр. 17-24. ИСБН 978-86-6203-069-6
8. **Šehovic, I.**, Petrović-Lazić, M., Jovanović-Simić, N., Kulić, M. (2016). The Speech of Laryngectomized patients: Esophageal and Tracheoesophageal vocal prosthesis. In S. Nikolic (Ed.), *Early Intervention in Special Education and Rehabilitation* (pp. 323-334). Belgrade: University of Belgrade, Faculty for special education and rehabilitation. ISBN 978-86-6203-086-3

Рад саопштен на скупу међународног значаја штампан у изводу (М34 0.5x1=0.5)

1. Petrovic-Lazic, M., Vukovic, M., Babac, S., **Sehovic, I.** (2015). Analysis of voice within patients with migraine headaches. *17th Congress of the International Headache Society*, 14-17. May, Valencia, Spain, p. 673.

Рад у врхунском часопису националног значаја (М51 3x4=12)

1. **Шеховић, И.**, Петровић Лазих, М., Вуковић, М., Вуковић, И. (2012). Поређење акустичких карактеристика гласа код наставника пушача и *непушача*. *Специјална едукација и рехабилитација*, 11(3), 435-446. Doi:10.5937/specedreh11-2550.
2. **Шеховић, И.**, Петровић Лазих, М. (2016). Разумљивост говора код ларингектомираних болесника који користе различите облике говорне комуникације. *Специјална едукација и рехабилитација*, 15(2), 191-205. Doi:10.5937/specedreh15-10482.
3. **Шеховић, И.**, Петровић-Лазих, М., & Јовановић-Симић, Н. (2017). Акустичка и перцептивна анализа езофагеалног и трахеоезофагеалног гласа. *Специјална едукација и рехабилитација*, 16(3), 289-307. Doi:10.5937/specedreh16-13683.
4. Arsenić, I., Jovanović-Simić, N., Petrović-Lazić, M., **Šehovic, I.**, Drljan, B. (2019). Characteristics of speech and voice as predictors of the quality of communication in

adults with hypokinetic dysarthria. Serbian Journal of Experimental and Clinical Research, DOI: 10.2478/sjecr-2018-0081

Рад у истакнутом националном часопису (M52 2x7=14)

1. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2004). Техника дисања као метод фонопедског третмана. *Београдска дефектолошка школа*, 2-3, 103-111.
2. **Југовић, И.** (2004). Релаксација као метод у рехабилитацији гласа. *Истраживања у дефектологији*, 5, 81-87.
3. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2006). Поремећаји гласа код трахеотомисане десе. *Београдска дефектолошка школа*, 3, 81-87.
4. Петровић Лазић, М., Бабац, С., **Југовић, И.** (2009). Мултидимензиона анализа гласа код пацијената са едемима на гласницама пре и после вокалне рехабилитације. *Београдска дефектолошка школа*, 1, 91-99.
5. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2010). Акустичке карактеристике гласа код вокалних професионалаца. *Београдска дефектолошка школа*, 16(2), 47, 333-348.
6. Петровић-Лазић, М., Јовановић-Симић, Н., **Шеховић, И.**, Ћаласан, С. (2016). Утицај замора на акустичке карактеристике гласа код вокалних професионалаца. *Биомедицинска истраживања*, 7(1), 90-94. Doi:10.7251/ВШ1601006Р.
7. **Шеховић, И.**, & Петровић-Лазић, М. (2018). Корелација између акустичких и перцептивних параметара гласа код наставница. *Београдска дефектолошка школа*, 24(1), 29-49.

Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини (M63 1x9=9)

1. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2007). Мултидимензионална анализа гласа код пацијената са дисфонијом. Зборник радова, *Нове тенденције у специјалној едукацији и рехабилитацији*, Београд, 409-423.
2. Петровић Лазић, М., Вуковић, М., **Шеховић, И.**, Каљача, С. (2012). Акустичка анализа тремора у гласу код вокалних професионалаца. II Научни скуп, *Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији*. Зборник радова, Београд. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 57-69. ИСБН 978-86-6203-036-8
3. Вуковић, М., Петровић Лазић, М., Јовановић Симић, Н., Терзић, И., **Шеховић, И.**, Вуковић, И. (2012.). Неуролингвистички аспекти аграфије. II Научни скуп,

Стремљења и новине у специјалној едукацији и рехабилитацији. Зборник радова, Београд. Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 21-28. ИСБН 978-86-6203-036-8

4. **Шеховић, И.**, Петровић-Лазић, М., Вуковић, М., Јовановић-Симић, Н., Кулић, М. (2016). Поремећаји гласа код деце. Научни скуп, *Социјална инклузија деце са развојним сметњама и проблемима у понашању*. Зборник радова, Београд. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 99-110. ИСБН 978-86-6203-089-4.
5. **Шеховић, И.**, Петровић-Лазић, М., Јовановић-Симић, Арсенић, И. (2017). Акустичка и перцептивна анализа гласа код деце са дисфонијом. Научни скуп, *Превенција развојних сметњи и проблема у понашању*. Зборник радова, Београд. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 81-90. ISBN 978-86-6203-105-1.
6. Арсенић, И., Јовановић-Симић, Н., Петровић-Лазић, М., **Шеховић, И.**, Дрљан, Б. (2017). Ефекти примене аугментативне и алтернативне комуникације на квалитет комуникације особа са дизартријом: предности и недостаци. Научни скуп, *Превенција развојних сметњи и проблема у понашању*. Зборник радова, Београд. Универзитет у Београду - Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, 101-110. ISBN 978-86-6203-105-1.
7. **Шеховић, И.**, & Петровић-Лазић, М. (2018). Модели евалуације поремећаја гласа код деце. *Удружење логопеда Србије, II Симпозијум логопеда Србије Поремећаји говора, гласа и слуха у детињству*, 18-33.
8. **Šehović, I.**, Petrović-Lazić, M., Jovanović-Simić, N., Arsenić, I., Babac, S. (2018). Primena spektralnih metoda u analizi govora posle totalne laringektomije. Nacionalni naučni skup „Metode procene u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji“ Zbornik radova, Beograd 24. decembar 2018. godine, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, [glavni i odgovorni urednik: prof. dr Mile Vuković; urednik: prof. dr Gordana Odović] str. 153-161. ISBN 978-86-6203-120-4
9. Jovanović-Simić, N., Arsenić, I., Petrović-Lazić, M., **Šehović, I.**, Drljan, B. (2018). Samoprocena kvaliteta komunikacije osoba sa Parkinsonovom bolešću. Nacionalni naučni skup „Metode procene u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji“ Zbornik radova,

Beograd 24. decembar 2018. godine, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, [glavni i odgovorni urednik: prof. dr Mile Vuković; urednik: prof. dr Gordana Odović] str. 133-142. ISBN 978-86-6203-120-4

Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу (М64 0.5x6=3)

1. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2004). Рехабилитација гласа пацијената са поремећајима респирације. Зборник резимеа, *Дани дефектолога Србије и Црне Горе*, Врњачка Бања, 55.
2. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2005). Третман пацијената са чворићима на гласницама. Зборник резимеа, *Дани дефектолога Србије и Црне Горе*, Херцег Нови, 34.
3. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2005). Најчешћи фактори који доводе до поремећаја певаног гласа. *Специјална едукација и рехабилитација – кораџи и искораџи*, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд, 95.
4. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2006). Спастична дисфонија. Зборник резимеа, *Дани дефектолога Србије*, Врњачка Бања, 29.
5. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2006). Рехабилитација гласа код психогене афоније. Зборник резимеа, *Дани дефектолога Србије*, Врњачка Бања, 29.
6. Петровић Лазић, М., **Југовић, И.** (2007). Мишићне парезе ларинкса као узроци поремећаја гласа. Зборник резимеа, *Дани дефектолога Србије*, Врњачка Бања, 40.

Докторска дисертација (М 71=6)

1. **Шеховић, И.** (2016). Акустичке карактеристике говора као предиктор успешности вокалне рехабилитације особа са ларингектомијом. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Магистарска теза (М72=3)

1. **Југовић, И.** (2011). Акустичке карактеристике гласа код наставника пре и после вокалног замора. Београд: Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

Табела 1 - Квантитативни преглед структуре објављених радова

Врста научно-истраживачког резултата	Категорија	Број резултата
Поглавље у монографији међународног значаја или рад у тематском зборнику међународног значаја	М 14	
Рад у врхунском међународном часопису	М 21	
Рад у истакнутом међународном часопису	М 22	
Рад у међународном часопису	М 23	
Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије	М 24	
Саопштење са међународног скупа штампано у целини	М 33	8
Саопштење са међународног скупа штампано у изводу	М 34	1
Поглавље у монографији или тематском зборнику националног значаја	М 45	
Рад у врхунском часопису националног значаја	М 51	4
Рад у истакнутом часопису националног значаја	М 52	7
Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини	М 63	9
Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу	М 64	6
Докторска дисертација	М 71	1
Магистарска теза	М 72	1
УКУПНО		37

Укупно бодова 55,5

Др Ивана Шеховић је до сада објавила 37 радова, од којих 30 радова штампаних у целини (М33, М51, М52, М63) и 7 радова штампаних у изводу (М34, М64).

Највећи број објављених и саопштених радова др Иване Шеховић директно се односе на обраду истраживачких проблема из уже научне области - Поремећаји говора. Посебан део посвећен је истраживањима на тему поремећаја гласа код вокалних професионалаца, у првом реду наставника. Поремећаји гласа се испољавају кроз

акустичке девијације вокалног квалитета, што се одражава на опште говорне активности наставника. Кандидат указује на потенцијалне узроке професионалног оштећења гласа, као и на значај њиховог раног откривања. Наставници су пријемчивији за настанак поремећаја гласа од особа које нису професионални говорници, јер су принуђени да говоре у условима повишене позадинске буке и лошим акустичким условима што условљава варијабилност основне фреквенције и интензитета и значајно утиче на квалитет гласа. Истраживања показују да су проблеми са гласом код наставника повезани са континуираном вокалном продукцијом. Континуирана и продужена употреба гласа изазива напрезање вокалног механизма и доводи до промене акустичког квалитета гласа. Кандидат у својим радовима описује акустичке промене у гласу које настају као последица измењених вокалних механизма услед неправилне или прекомерне употребе гласа. Установљено је да злоупотреба гласа представља најчешћи узрок поремећаја гласа код наставника.

Кандидат истиче да особе које професионално ангажују глас заслужују посебну бригу и упућује на могуће смернице у погледу превенције и третмана. Превенција поремећаја гласа код ових особа у вези је са начином живота, едукацијом наставника о вокалној хигијени и усвајањем модела понашања који подижу квалитет гласа. Наставници су некада принуђени да редуковане вокалне способности компензују модификовањем уобичајеног начина предавања, што се може неповољно одразити на успешност на послу, као и на квалитет живота и каријеру. Програм вокалне хигијене има за циљ да едукује наставно особље како да задрже или модификују факторе који доприносе побољшању гласа. Услед недостатка континуиране едукације и бриге о хигијени гласа, поремећаји гласа код наставника су све чешћи. Међутим, истраживања показују да наставници употребљавају различите стратегије да се изборе са гласовним проблемима.

Посебан сегмент чине истраживања у којима се испитује повезаност акустичких и перцептивних параметара гласа код професионалних говорника. Јединство гласа најбоље је видљиво у његовој акустичкој структури чиме акустички критеријуми постају значајни у фонолошкој анализи. За продукцију сваког гласа подједнако су важне како његове артикулационе, тако и акустичке особине. Др Шеховић истиче да кључни проблем представља дефинисање оних акустичких параметара помоћу којих је могуће разликовати области нормалног и патолошког гласа, као и граничних вредности тих параметара којима

се дефинише раздвајање наведених области. Тек добрим познавањем артикулационих и акустичких особина гласова може се спровести одговарајући избор оних особина које су дистинктивне и које се заправо користе у процесу комуникације. Резултати показују да су промене вредности фундаменталне фреквенције проузроковане компензаторним напорима наставника да продукују глас оптималног интензитета, што изазива додатно оптерећење, снажно примицање гласница и апериодичне вибрације.

Кандидат истиче и значај субјективне процене гласа. Перцептивне скале се користе у циљу процене квалитета и тежине поремећаја гласа. Перцептивна процена је неизбежна у домену интерпретације објективних начина евалуације квалитета гласа; она је средство дијагностике и процене успешности терапије поремећаја гласа. Испитујући перцептивне корелате вокалног замора, методом субјективне процене гласа, кандидат закључује да се благе и умерене промене у квалитету гласа јављају на свим испитиваним параметрима перцептивне процене. Резултати истраживања указују на повезаност параметара перцептивне анализе са већином акустичких параметара гласа (параметри варијабилности фреквенције и интензитета). Кандидат закључује да параметри акустичке и перцептивне анализе представљају значајне предикторе квалитета гласа и поуздане показатеље промена у квалитету гласа код наставника. Осим тога, могу помоћи вокалним терапеутима да развију специфичне стратегије које би биле усмерене ка унапређењу вокалне рехабилитације.

Сферу научног интересовања кандидата представља проучавање поремећаја гласа код деце, модела евалуације, акустичких и перцептивних показатеља поремећаја гласа. Др Шеховић у својим радовима описује најчешће поремећаје гласа код деце и указује на предиспонирајуће факторе који могу довести до поремећаја гласа. Кандидат истиче значај процене акустичких и аеродинамичких параметара, као и процену перцептивних параметара гласа. Инструментални приступ клиничког испитивања гласа је значајан за прецизнију дијагностику и рехабилитацију и један је од битних аспеката објективног клиничког испитивања. Кандидат анализира различите аспекте процене гласа и упућује на то да је акустичка анализа гласа изузетно корисна стручњацима из области вокалне патологије јер омогућава да објективним мерењима вреднује своја субјективна запажања, да тумачи резултате истраживања и своје мишљење, коначно, заснује на субјективним и објективним резултатима заједно. Иако је инструментални приступ у испитивању гласа

релевантан јер обезбеђује објективност, субјективни утисак у процени квалитета гласа је кључан.

Кандидат разматра процену и карактеристике гласа код деце и закључује да су доминантна обележја вокалног квалитета код деце са дисфонијом напетост и шумност у гласу. Иако су промене у квалитету гласа код деце благе и благо-умерене, оне су веома значајне за истраживаче из ове области, јер могу указати на присуство вокалног оптерећења, које, уколико дуже траје, може довести до вокалне дисфункције и поремећаја гласа.

Поље интересовања кандидата су и перцептивне скале процене и самопроцене које постају важан инструмент за праћење у превенцији, лечењу и рехабилитацији поремећаја гласа и говора код деце и одраслих. Кандидат разматра о предностима и недостацима њихове примене. Предност перцептивних скала процене су једноставност и економичност у примени. Међутим, досадашња истраживања указују и на неке недостатке, као што су питање компетентности и искуства испитивача, као и међусобног неслагања у процени степена изражености појединих карактеристика квалитета гласа. Овакав приступ подложен је утицају фактора који потичу од испитивача и услова испитивања, а који нису последица поремећаја гласа.

Истраживање ове области је значајно за продубљивање сазнања о акустичким и перцептивним карактеристикама гласа. У циљу објективизације процене квалитета гласа интензивно се трага за решењима која су неинвазивна, а довољно поуздана и лака за коришћење и која су у сагласности са осталим елементима дијагностике и терапије.

Сprovedено је истраживање на тему испитивања утицаја акустичких и перцептивних параметара на разумљивост говора код ларингектомираних пацијената који користе различите облике говорне комуникације. Кандидат анализира промене у квалитету гласа код ларингектомираних и уочава да варијације храпавости и слабости у гласу могу значајно утицати на разумљивост говора. Др Шеховић указује на значај примене мултидисциплинарног приступа у рехабилитацији ларингектомираних болесника, као и упознавања пацијента са свим доступним облицима аларингеалне комуникације, што може довести до побољшања њиховог квалитета живота.

Радови кандидата баве се и рехабилитацијом гласа и говора код пацијената са дисфонијом, едемима на гласницама, мишићним парезама. Кандидат описује различите

технике које се користе у третману, анализира успешност третмана и указује на савремене приступе у лечењу и рехабилитацији гласа.

Докторску дисертацију под називом „Акустичке карактеристике говора као предиктор успешности вокалне рехабилитације особа са ларингектомијом“ др Ивана Шеховић је одбранила 2016. године на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду из научне области – дефектолошких наука. Истраживањем је обухваћено 125 ларингектомираних болесника, оба пола, старосне доби од 48 до 85 година. Узорак је подељен на три групе: прву групу су чинили испитаници са езофагеалним говором, другу групу су чинили испитаници којима је уграђена трахеоезофагеална вокална протеза и трећу групу испитаници који су користили електронске протезе.

Докторска дисертација под називом „Акустичке карактеристике говора као предиктор успешности вокалне рехабилитације особа са ларингектомијом“ представља оригинално истраживање теме која је недовољно испитивана у домаћој литератури. Докторска дисертација садржи све неопходне елементе, који су јасно структурирани, образложени и поткрепљени информацијама из релевантне литературе. У дисертацији су истакнуте смернице за даља истраживања која упућују да примена савремених метода рехабилитације говора захтева баланс између модерних, технолошки високо развијених дијагностичких метода и незаменљивог класичног приступа заснованог на свеобухватној, субјективној процени квалитета гласа и разумљивости говора.

Предмет истраживања обухвата испитивање повезаности између акустичких и перцептуалних параметара и разумљивости говора, као и утврђивање предиктора разумљивости говора код особа са ларингектомијом. Идентификацијом предиктора могуће је направити за сваког појединачног пацијента индивидуални план и програм рехабилитационог третмана. Ограничена комуникативна способност која постоји код ларингектомираних болесника, проблем разумљивости говора, као и тешкоће у избору одговарајуће методе рехабилитације, оправдавају потребу за истраживањем у овој области.

Кандидат закључује да трахеоезофагеални говор представља најсавременију и најефикаснију могућност аларингеалне комуникације чије су карактеристике гласа и говора приближне нормалном ларингеалном гласу. Програм рехабилитације гласа и говора

пацијената са тоталном ларингектомијом је у великој мери варијабилан и индивидуално прилагођен за сваког пацијента појединачно. Суштина рехабилитационог третмана је постизање адекватног гласа, као и основних карактеристика говорног гласа (интензитет, висина, резонантност и импостација) формирањем и усвајањем нових вокалних модела. Пораст броја пацијената са тоталном ларингектомијом указује на потребу за интензивнијим, организованијим и активнијим саветодавним радом у оквиру тима за поремећаје говора. Рехабилитација ларингектомираних болесника је потпуна онда када је продукција гласа таквог пацијента задовољавајућа за њега и прихватљива за социјалну околину.

У **Магистарској тези** под називом: „Акустичке карактеристике гласа код наставника пре и после вокалног замора“ приказане су акустичке карактеристике гласа код наставника разредне наставе пре и после вокалног замора уз помоћ мултидимензионалне анализе гласа, која омогућава лакше диференцирање особа са нормалном говорном функцијом у односу на патолошки глас, као и праћење успеха терапије који се огледа у побољшању акустичке структуре. Магистарска теза је написана према свим захтевима методологије научно-истраживачког рада и представља значајан научно-теоријски и практични допринос у области логопедије и поремећаја гласа.

Предмет интересовања су карактеристике гласа наставника, као особа које у континуитету глас користе као средство рада у својој делатности. Кандидат наглашава да истраживања у свету показују да су вокални проблеми код наставника повезани са континуираном вокалном продукцијом, тако да се вокални замор одражава на акустичке карактеристике говора и доводи до промене акустичког квалитета током вокалне продукције. Кандидат указује на то да је професионални глас изложен великом броју ризико фактора због чега постоје велике могућности његовог оштећења. Главни узрок професионалног оштећења гласа је вокално оптерећење. Кандидат истиче значај примене инструменталних метода и техника у испитивању гласа које се могу најкомплетније извршити применом рачунарског програма мултидимензионалне анализе. Једна од таквих је и Лабораторија за глас америчке корпорације “Kay Elemetrics”.

Резултати истраживања су детаљно дискутовани и доведени у корелацију са резултатима истраживања спроведених у свету. Кандидат истиче повезаност између вокалне активности и вокалног замора на шта указује и велики број истраживања која су спроведена у свету. Резултати ових студија показују да предавачи чешће пријављују

вокалне симптоме него особе које се баве другим професијама, што индицира да је вокално оптерећење фактор увећаног ризика за развијање гласовних поремећаја. Професионално коришћење гласа код наставника може довести до кумулације замора који угрожава гласовну перформансу од почетка до краја дана, од почетка до краја радне недеље.

Кандидат износи и предлоге за будућа истраживања која би се односила на акустичке, динстинктивне и дистрибуционе карактеристике сегмената гласа, а који се могу на различите начине примењивати у дијагностици и третману поремећаја гласа. Кандидат указује на неопходност формирања програма вокалне терапије која би имала за циљ да едукује наставно особље како да задрже или модификују факторе који доприносе побољшању гласа. Најчешћа последица гласовних проблема је изостајање са посла, негативан утицај на квалитет рада, социјалне активности и емоције. Истраживања показују да наставници употребљавају различите стратегије да се изборе са гласовним проблемима. Обрађена је мултидимензионална акустичка анализа гласа применом најсавременије лабораторије за глас која је код нас први пут примењена у практичне и научно-истраживачке сврхе. Ова магистарска теза представља добро планирано и реализовано научно-емпиријско истраживање. Добијени су вредни закључци који ће поред научног имати и велики практични значај у будућој дијагностици и вокалној терапији гласа.

Кандидат је учествовао у програму стручног усавршавања везано за примену КСАФА система у области ране хабилитације деце са оштећеним слухом и говорном патологијом на Институту за експерименталну фонетику и патологију говора у Београду, у периоду од 8. марта до 8. јуна 2001. године.

Др Ивана Шеховић била је члан организационог одбора националног научног скупа *Превенција развојних сметњи и проблема у понашању* одржаног у Београду, 2017. године и активно учествовала у организацији и реализацији националног научног скупа. Кандидат др Ивана Шеховић је члан Савета Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију од 2015 до данас.

У склопу периодичне евалуације рада наставника и сарадника, рад др Иване Шеховић током извођења вежби оцењиван је високим просечним оценама, у распону од 4,78 до 5,00.

2. Кандидат др Јадранка Оташевић

Јадранка Оташевић рођена је 18. децембра 1972. године у Нausach, Немачка. Дефектолошки факултет (сада Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију), смер Логопедија, завршила је 2002. године са просечном оценом у току студија 8,04.

Од 2003-2008. године запослена у школи за децу са посебним потребама у Косовској Митровици, на радном месту дипломирани логопед. У истом периоду је била сарадник и консултант КБЦ-а у Косовској Митровици. Од 2008. године запослена на Високој медицинској школи струковних студија „Милутин Миланковић“ у Београду, као сарадник у настави на предметима *Неурологија, Здравствена нега у неурологији и Психомоторни развој детета*. Од 2011. постаје предавач на Високој школи струковних студија „Милутин Миланковић“ у Београду, на ужој научној области - неурологија, на предметима неурологија, здравствена нега у неурологији и биолошке основе понашања. Године 2012. је предавач и на Високој медицинској школи у Туприји на предметима здравствена нега у неурологији и здравствена нега у инфектологији.

У звање асистента на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду, студијски програм Логопедија, ужа научна област Поремећаји говора, изабрана је 2013. године, где је запослена и до данас. Била је ангажована у реализацији практичног дела наставе на предметима: Артикулационо-фонолошки поремећаји; Поремећаји флуентности; Поремећаји говора код деце са сензорним оштећењима (Основне академске студије) и Методе третмана аудитивне перцепције (Мастер академске студије).

У школској 2016/17. години била је ангажована у настави Уговором о допунском раду на Високој спортској и здравственој школи струковних студија у Београду.

Магистарску тезу под називом „Предиктивни капацитети говорно-језичке патологије у односу на могућности откривања тешкоћа у читању и писању код школске деце“ одбранила је 06.09.2010. године у Центру за мултидисциплинарне студије, Универзитета у Београду и стекла академски назив магистра наука из мултидисциплинарних научних области - науранауке.

Докторску дисертацију под називом „Прогностичка вредност неурофизиолошких и неуропсихолошких показатеља у откривању ризика у развоју говора код деце предшколског узраста“ одбранила је 30.09.2016. године на Универзитету у Београду и стекла научни степен доктора наука из мултидисциплинарних научних области Неуронауке - Поремећаји говора.

Др Јадранка Оташевић је до сада објавила 40 радова (16 радова штампаних у целини (М14, М23, М24, М33, М45, М51, М52, М63) и 24 рада штампаних у изводу (М34, М64)).

ПОДАЦИ О ОБЈАВЉЕНИМ РАДОВИМА

Поглавље у монографији међународног значаја или рад у тематском зборнику међународног значаја (М14)

1. **Otašević, J.,** Atanasov, S. (2019). Utilization of voice analysis method in criminal investigations, IX међународни skup, „Dani Arčibalda Rajsa“. *Rad je prihvaćen za štampu - достављена потврда*

Рад у међународном часопису (М23)

1. Kljajic, D., Eminović, F., Dopsaj, M., Pavlović, D., Arsić, S., **Stevović-Otašević, J.** (2016). The Impact Of Sports Activities On Quality Of Life Of Persons With A Spinal Cord Injury, Slovenian Journal of Public Health, The Journal of National Institute of Public Health, 55, 2, pp. 104 - 111, 1854-2476. *(рад није из уже ни научне области)*
2. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.,** Kljajic, D. (2018). Neuropsychological parameters as possible indicators of speech Fluency disorder in children, Vojnosanitetski pregled, Vojnomedicinska akademija, Vol. 75(4), pp. 341-346.
3. **Davidović, M., Stevović-Otašević, J.,** Dobrota-Davidović, N., Petronić, I., Davidović, D., Jerkić, L. (2018). The influence of the dynamics and the level of maturity of cortical functions as prerequisites for the development of speech in children, Srpski arhiv, Srpsko lekarsko društvo, 147 (3-4); 199-204.

Рад у националном часопису међународног значаја (M24)

1. **Otašević, J.**, Dobrota-Davidović, N. (2018). Institucionalni kapaciteti Srbije u rešavanju problema dece sa smetnjama u razvoju. Srpska politička misao, Vol.61(3), pp.157-173. ISSN 0354-5989.

Рад саопштен на скупу међународног значаја штампан у целини (M33)

1. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Mićović, D., Davidović, D. (2016). The importance of early estimate of speech-language capacities in prevention of developmental dysgraphia., Special Education and Rehabilitation, Thematic Collection of papers, University of Belgrade - Faculty of Special Education and Rehabilitation,, pp. 455 - 466, 978-866203-086-3, COBISS.SR-ID 226046220.
2. Dobrota-Davidović, N., Šaranović, D., **Stevović-Otašević, J.**, Vuković, M., Jovanović-Simić, N. (2011). Primena nacionalnog programa prevencije smetnji u govorno-jezičkom razvoju kod dece /National program of prevention of disorder in speech and language development in children, V međunarodni skup „Specijalna edukacija i rehabilitacija danas,, 5th International scientific conference „Special education and rehabilitation today,, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, pp. 295-299, Srbija, 24. - 27. Sep, 2011.
3. **Otašević, J.** (2018). Mogućnosti otkrivanja razvojne disgrafije kod učenika prvog obrazovnog ciklusa, XII međunarodna stručno-naučna konferencija “Obrazovanje dece i učenika u inkluzivnim uslovima“, Društvo defektologa Vojvodine, str.44-55. ISBN 978-86-80326-07-8, COBISS.SR-ID 323604487, UDK 159.946.4-053.4 028-053.4, Srbija, 25-26.

Рад саопштен на скупу међународног значаја штампан у изводу (M34)

1. Popović, L., Dobrota Davidović, N., **Stevović Otašević, J.** (2010). Prevencija artikulacionih poremećaja kod anomalija zuba i vilica. Specijalna edukacija i rehabilitacija - nauka i/ili praksa. Tematski zbornik radova. Univerzitet u Beogradu - Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, 171-184, Prva međunarodna konferencija, Sombor od 22-24.10.2010. 978-86-913605-1-1, COBISS.SR-ID 256782343.

2. **Stevović, J.**, Dobrota-Davidović, N., Rajović, V. (2010). Dyslexia and dysgraphia as a developmental problem in children and the need for early detection, Days of special Educators and Rehabilitators, Bitola, Book of abstracts, p-156.
3. **Stevović, J.**, Krstić, D. (2010). Značaj tretmana kod školske dece sa motornom disgrafijom, Peti susreti nastavnika obaveznih van nastavnih i individualnih aktivnosti, Sombor, Zbornik apstrakta, str.33-35.
4. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Saranović, D. (2011). Prevention of psycho- physiological and speech-language disorders in children, Zbornik referatov in povzetkov posterj delavnik, 3. Kongresa logopedov Slovenije, Udruženje logopeda Slovenije, pp. 213-214.
5. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Vuković, M. (2011). Hearing in children with craniofacial anomalies,, Journal of Hearing Science, The 10 th. EFAS Congress, World Hearing Center, Institute of Sensory Organs, I, 1, ID: 896141, pp. 111 – 111.
6. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.** (2012). Acoustic voice analysis in persons who stutter, 3rd European Symposium Fluency Disorders, Abstract p. 12, Lessius University College, Antwerp, 9. - 10.
7. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Šaranović, D., Vuković, M. (2013). Implementacija Nacionalnog programa prevencije smetnji u govorno-jezičkom razvoju u Srbiji, Third croatian symposium on early childhood intervention, Hrvatska udruga za ranu intervenciju u djetinjstvu (HURID) / Croatian Association on Early Childhood Intervention (CAECI), nema, nema, pp. 51-51 , 978-953-55853-4-3, nema, nema, Hrvatska, 26. - 28.
8. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Vuković, M. (2013). Potreba za edukacijom zdravstvenih radnika i saradnika za implementaciju nacionalnog programa za prevenciju i lečenje psihofizioloških poremećaja/The need for training of medical staff and assistants for the implementation of the national programme for prevention and treatment of psychophysiological disorders, VII međunarodni naučni skup „Specijalna edukacija i rehabilitacija danas,“/ The 7th International Scientific Conference „Special education and rehabilitation today, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, pp. 66- 67, 978-86-6203-032-0, Beograd, 27. - 29.

9. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Šoster, D. (2014). Multidimensional voice analysis (MDVP) application in the diagnosis of stuttering in adolescents, XXVII th Congress of the Union of the European Phoniaticians, pp. 21 - 21, Moskow, 2. - 5. Oct.
10. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.** (2014). Značaj detekcije disgrafije i disleksije kod dece,, Zbornik rezimea, Dani defektologa Srbije,, Društvo defektologa Srbije, pp. 86 - 86, 978-86-84765-46-0.
11. Dobrota-Davidović, N., Šoster, D., **Stevović-Otašević, J.** (2014). Differences in acoustic structure of voice by PWNS and PWS, 4th European Symposium Fluency Disorders, Abstract p. 12, European clinical specialiyzation Пиепсу disorders, Antwerp, 28. - 29.
12. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Vuković, M. (2014). Mogućnosti procene govorno jezičkih kapaciteta u cilju prevencije disgrafije i disleksije/The possibilities of speech and language capacity assessment in order to prevent dyslexia and dysgraphia, 8th International Scientific Conference - Special education and rehabilitation today, Univerzitet u Beogradu-Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, nema, nema, pp. 16-17, 978-86-6203-054-2, nema, nema, Srbija, 7. - 9.
13. Kulić, M., Dobrota-Davidović, N., Jovanović-Simić, N., **Otašević, J.** (2015). Disturbance of hearing at children with cleft palate, Book of Abstracts, 3rd Congress of European ORL-HNS, Confederation of European ORL- HNS, pp. 821 – 821.
14. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Kisić, S. (2015). Razvoj govora kod dece rođene sa rizikom po govorno-jezički razvoj,, Dani defektologa Srbije, Zbornik rezimea,, Društvo defektologa Srbije, pp. 154 - 154, 978-86-84-765-48-4. COBISS.SR -1D 220973836.
15. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.** (2015). Neurobiološki status kod dece koja mucaju,, Dani defektologa Srbije, Zbornik rezimea,, pp. 17-17, 978-86-84765-47-7.
16. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.** (2016). Mesto i uloga logopeda u proceni govorno- jezičkog razvoja u Srbiji,, IX. Međunarodni znanstveno-stručni simpozij verbotonalnog sistema, Translacijski pristup u dijagnostici i rehabilitaciji slušanja i govora, Zbornik rezimea, Poliklinika SUVAG, pp. 114-115, 978-953-7948-01-6.
17. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.** (2017). Lateralizovanost i neurofiziološki indikatori kao mogući pokazatelji nastanka mucanja kod dece, Zbornik rezimea, Dani

defektologa Srbije, Društvo defektologa Srbije, Društvo defektologa Srbije, pp. 99 - 99, 978-86- 84765-51-4.

18. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.** (2017). The importance of oral-facial motor movemens for children speech development, Eurllyaid Conference, Early Childhood intervention: For meeting sustainable development goals of the new millennium, Book of abstracts, Faculty of Special Education and Rehabilitation, University of Belgrade, Faculty of Special Education and Rehabilitation, University of Belgrade, pp. 62 - 62, 978-86-6203-100-6.
19. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.** (2017). The Prognostic Value of indicators for rdentifying risk in the Development of Speech in Children and Their timely Assessments in Order to Prevent, The 9th International Conference of the Faculty of Education and Rehabilitation Sciences University of Zagreb, Book of abstracts, Faculty of Education and Rehabilitation Sciences, University of Zagreb, Faculty of Education and Rehabilitation Sciences, University of Zagreb,, pp. N4 - 114, 978-953-6418-87-9.

**Поглавље у монографији националног значаја или рад у тематском зборнику
националног значаја (M45)**

1. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Vuković, M., Petrović-Lazić, M. (2013). Primena novih tehnologija u dijagnostici poremećaja fluentnosti govora, Novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji, tematski zbornik radova, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, pp. 407 - 424, 978-86-6203-044-3, 8Г234-053.2 616.22-008.5-053.2.

Рад у врхунском часопису националног значаја (M51)

1. Nešić, L., Kovačević, J., **Stevović-Otašević, J.** (2011). Forenzička analiza govornog signala, *Pravni život*, 60(5-6), 87-102.
2. **Stevović-Otašević, J.**, Kljajic, D. (2013). Osobe sa invaliditetom i njihova prava u sportu,, *Pravni život*, 62(9), 633-645.
3. Otašević, B., **Stevović-Otašević, J.** (2014). Nasilje u sportu i medijska praćenost teme, *Pravni život*, 53(9), 525-538. (рад није из уже ни научне области)

Радови у истакнутом часопису националног значаја (M52)

1. Dobrota-Davidović, N., **Otašević, J.**, Radević, LJ. (2018). The impact of stuttering on the ability to acquire academic knowledge in children of school age. Human: Journal for Interdisciplinary Studies, Institute for Human Rehabilitation, 8(2), pp. 71-78. ISSN 2232-9935.

Саопштења са скупа националног значаја штампана у целини (M63)

1. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Vuković, M., Petrović-Lazić, M., Jovanović-Simić, N. (2012). Savremene metode u dijagnostici mucanja, II Naučni skup „Stremljenja i novine u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji,, Beograd, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, pp. 29-40, 978-86-6203-036-8, Srbija, 28-28.
2. Mićović, D., **Otašević, J.** (2016). Izazovi za odgovor države na govor mržnje u novim medijima, Zbornik radova "Evropske integracije: pravda, sloboda i bezbednost", Kriminalističko policijska akademija, Beograd; Fondacija Hans Zajdel, Beograd, -1, 3, 7, pp. 1-22, 978-86-7020-355-6, 343.85(082) 343.2/.7(082) 351.86(082), Srbija, 24. - 26. May, 2016. *(rad nije iz uže ni научне области)*
3. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.** (2016). Svesna sinteza razvoja metoda izbora u tretmanu mucanja,, Naučno stručna konferencija logopeda Srbije, Poremećaji fluentnosti, Zbornik radova, Udruženje logopeda Srbije, pp. 67 - 76, 978-86-915577-2-0, 2016.
4. Otašević, J. (2018). Procena glasovne analize i sinteze reči i njen značaj za razvoj čitanja i pisanja. Nacionalni naučni skup “Metode procene u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji”. Zbornik radova, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, pp.171-177. ISBN 978-86-6203-120-4.

Саопштења са скупа националног значаја штампана у изводу (M64)

1. **Stevović, J.**, Marjanović, L. (2003). Poremećaji pisanja kod dece mlađeg školskog uzrasta, Dani defektologa, Vrnjačka Banja, Zbornik rezimea, str.54.
2. **Stevović, J.** (2010). Mogućnosti primene Lidcombe programa u tretmanu mucanja, Dani defektologa Srbije, Vrnjačka Banja, januar, 2008. Zbornik rezimea, str. 149.

3. Dobrota-Davidović, N., Jovanović-Simić, N., **Otašević, J.**, Saranović, D. (2012). Rana detekcija i intervencija kod govornih i psihofizioloških poremećaja u cilju prevencije, Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Društvo defektologa Srbije, Beograd, pp. 115 - 116, 978-86-84765-37-8, nema, nema, Srbija, 11. - 14.
4. Dobrota-Davidović, N., **Stevović-Otašević, J.**, Jovanović-Simić, N., Vuković, M., Davidović, M. (2015). Značaj prevencije govorno-jezičkih poremećaja u ranom razvojnom periodu deteta, Zbornik rezimea, IV stručno naučni skup sa međunarodnim učešćem, Aktuelnosti u edukaciji i rehabi litaciji osoba sa smetnjama u razvoju, Resursni centar za specijalnu edukaciju i rehabi litaciju Beograd i Gradska opština Novi Beograd, pp. 66 - 66, JSBN 978-86-89713-02-2, Srbija, 24. - 25.
5. Dobrota-Davidović, N., **Otašević, J.** (2019). Značaj ranog otkrivanja govorno jezičke patologije i program za unapređenje razvoja u ranom detinjstvu u Republici Srbiji. Dani defektologa Srbije, Zlatibor, Društvo defektologa Srbije, Beograd, nema, pp. 101, ISBN 978-86-84765-55-2. COBISS. SR-ID 273665548, nema, Srbija, 21-24. Feb.

Докторска дисертација (M71)

1. **Стевовић Оташевић, Ј.** (2016). „Прогностичка вредност неурофизиолошких и неуропсихолошких показатеља у откривању ризика у развоју говора код деце предшколског узраста“. Београд: Центар за мултидисциплинарне студије.

Магистарска теза (M72)

1. **Стевовић, Ј.** (2010). „Предиктивни капацитети говорно-језичке патологије у односу на могућности откривања тешкоћа у читању и писању код школске деце“. Београд: Центар за мултидисциплинарне студије.

Табела 1 - Квантитативни преглед структуре објављених радова

Врста научно-истраживачког резултата	Категорија	Број резултата
Поглавље у монографији међународног значаја или рад у тематском зборнику међународног значаја	М 14	1
Рад у врхунском међународном часопису	М 21	
Рад у истакнутом међународном часопису	М 22	
Рад у међународном часопису	М 23	2
Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије	М 24	1
Саопштење са међународног скупа штампано у целини	М 33	3
Саопштење са међународног скупа штампано у изводу	М 34	19
Поглавље у монографији или тематском зборнику националног значаја	М 45	1
Рад у врхунском часопису националног значаја	М 51	2
Рад у истакнутом часопису националног значаја	М 52	1
Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини	М 63	3
Саопштење са скупа националног значаја штампано у изводу	М 64	5
Докторска дисертација	М 71	1
Магистарска теза	М 72	1
УКУПНО		40

Укупно бодова 52.5

Др Јадранка Оташевић је до сада објавила 40 радова, од којих 16 радова штампаних у целини (М14, М23, М24, М33, М45, М51, М52, М63) и 24 рада штампаних у изводу (М34, М64).

Највећи број објављених и саопштених радова др Јадранке Оташевић односе се на неурофизиолошке и неуропсихолошке показатеље поремећаја говора, превенцију психофизиолошких и говорних поремећаја код деце, као и примену нових технологија у дијагностиковању и третману поремећаја флуентности говора.

Посебна област истраживања кандидата односи се на испитивање утицаја динамике и нивоа зрелости кортикалних функција на развој говора код деце. Др Јадранка Оташевић

се бави испитивањем утицаја латерализованости и кортикалних одговора на развој говора код деце. Развој говора од рођења до одраслог доба је резултат интеракције различитих система коре великог мозга, помоћу којих се постепено стичу способности фонолошке презентације и моторне контроле, уз присуство низа физичких и физиолошких промена у морфологији артикулационог система. Кандидат закључује да су одговори на суптесту визуелна латерализованост, визуелни и соматосензорни кортикални одговори на стимулусе бољи код деце без поремећаја артикулације, за разлику од деце са поремећајима артикулације. Кандидат, такође, даје одређене смернице за планирање превенције.

Значајан део истраживачког рада посвећен је артикулационим поремећајима и превенцији артикулационих поремећаја. Кандидат разматра узрочнике поремећаја артикулације и наводи ортодонтске аномалије као најчешће органске узроке артикулационих поремећаја. То су, пре свега, неправилни односи вилица и зуба, урођени деформитети (расцепи на уснама и непцу), ниско постављен лингвални френулум, високо и тврдо непце. Кандидат указује и на значајне етиолошке факторе који доводе до њиховог испољавања, као што су наслеђе, урођене аномалије, поремећаји функције гутања и жвакања, лоше навике. Кандидат истиче значај мултидисциплинарног приступа у дијагностичком и терапијском поступку. Др Јадранка Оташевић предлаже превентивно спровођење ортодонтског и логопедског третмана у циљу очувања нормалног развоја орофацијалног система.

Истраживачко деловање кандидата везано је и за разматрање савремених метода које се примењују у дијагностиковању муцања. Муцање је поремећај који има мултифакторијалне узроке, те је за организовање адекватног третмана неопходна прецизна дијагностика. У процесу дијагностиковања примењују се различите методе. Једна од њих је Мултидимензионална анализа гласа. Резултати истраживања су показали присуство значајних промена у гласу код особа које муцају. Кандидат закључује да је мултидимензионална анализа гласа веома корисна у дијагностици, даје могуће смернице у погледу третмана и упућује на прилагођавање терапијског програма индивидуалним потребама сваког пацијента.

У својим истраживањима кандидат се бави утврђивањем неуропсихолошких показатеља поремећаја флуентности говора код деце. Доминација хемисфера као највиши

домет у процесу интеграције кортикалних функција, од посебног је значаја за целокупни развој. Др Јадранка Оташевић бави се испитивањем утицаја и односа хемисферне асиметрије на појаву дисфлуентног говора код деце. Кандидат анализира постигнуте резултате на тестовима гестуалне латерализованости руке и аудитивне латерализованости и закључује да постоје извесне промене у успостављању доминантне хемисфере и диференцирању латерализованости код деце која муцају, у односу на децу која су флуентни говорници.

Значајан број радова односи се на могућност откривања дислексије и дисграфије код деце, а посебан акценат је стављен на значај третмана код деце са развојним говорно - језичким поремећајима.

Докторску дисертацију под називом „Прогностичка вредност неурофизиолошких и неуропсихолошких показатеља у откривању ризика у развоју говора код деце предшколског узраста“ др Јадранка Оташевић је одбранила 2016. године у Центру за мултидисциплинарне студије из научне области – науранауке. Кандидат обрађује тему која обухвата процену низа показатеља који могу допринети откривању ризика у развоју говора код деце.

Узорак је чинило 60-оро деце, узраста 5,5 до 7 година. Експерименталну групу чинило је 30-оро деце са дијагностикованим поремећајима експресивног говора, а контролну групу чинило је 30-оро деце из опште популације уједначене са експерименталном групом. Основна хипотеза истраживања је била да ће се током испитивања експерименталне и контролне групе издвојити скупови индикатора који ће се са значајном предиктивном валидношћу моћи користити у раном откривању ризика у развоју говора.

Кандидат је у оквиру методологије истраживања применио следеће инструменте: *Глобални артикулациони тест* (Ђ. Костић, С. Владисављевић), *Тест за процену латерализованости и организованости психомоторике* (Ћордић, Бојанин), *Тест за процену оралне праксије (ТОП)*, (В.Радичевић, М. Стеванковић), *Тест за функционално испитивање орофацијалне мускулатуре* (Н. Доброта), *Тест за испитивање фонемског слуха* (С. Владисављевић), *Тест за испитивање вербалног памћења*, (Спасенија

Владисављевић), *Семантички тест* (Спасенија Владисављевић), *Семантички тест* (Спасенија Владисављевић), *Мултимодални евоцирани потенцијали*, (ВЕР, ССЕР).

Испитивање развијености гласова показало је да постоје статистички значајне разлике између испитаника експерименталне и контролне групе, на сва три субтеста. Резултати испитаника на тесту процене латерализованости показали су да статистички значајна разлика постоји само на субтесту визуелна латерализованост. Орална праксија је значајно боља код испитаника са уредним експресивним говором у односу на испитанике са поремећајем истог, што се огледа у укупно већем броју успешно изведених задатих покрета. Истакнуто је да је најзначајнији фактор у настанку артикулационих поремећаја смањена осетљивост на положај, покрет и степен мишићних тензија говорног апарата.

Резултати испитивања аудитивне дискриминације (фонемски слух) су значајно лошији код испитаника експерименталне групе. Истраживање је показало да је највећи број испитаника са негативним скором на ајтемима теста за разликовање фонема. Вербално памћење је слично код испитаника експерименталне и контролне групе. Семантички ниво развијености говора је бољи код испитаника у контролној групи по питању свих ајтема на тесту семантичког схватања поруке. У добијеним резултатима мултимодалних, евоцираних потенцијала (визуелни (VER) и соматосензорних (SSEP) уочавају се статистички значајне разлике између две анализиране групе, што указује на то да би даље праћење налаза евоцираних потенцијала могло да разјасни извесне резултате. Истраживање је показало да су предиктори постојања говорне патологије: визуелна латерализованост, орална праксија, семантичко схватање поруке кроз употребу хомонима и антонима, доминантност руке, ниво развијености хвата. Кандидат истиче да највећу предикторну вредност постојања говорне патологије дају варијабле: хомоними и ниво развијености хвата. Ниже вредности употребе хомонима за 62% повећавају шансу да ће испитаник имати експресивну говорну патологију. Хватање целом шаком и са четири прста за 77% повећава шансу да ће се неко наћи у експерименталној групи, тј имати испаде у експресивном говору. Ове две варијабле тачно класификују 80% испитаника.

Др Јадранка Оташевић је била члан организационог одбора регионалне конференције под називом „Регионална сарадња у сузбијању прекограничног криминала: савремени изазови тероризма и мигрантске кризе“, одржаног у Бијељини, Република Српска, 2018. год.

Др Јадранка Оташевић је учествовала у програмима стручног усавршавања:

1. TESFA тренинг, финска подршка развоју образовног сектора на Косову (ФСДЕК), 2002/2003.
2. Програм реедукације психомоторике у Центру за реедукацију емоција и понашања „Тврђава“, 2003.
3. Основни курс гестовног говора, Савез глувих и наглувих Србије и Црне Горе, 2003.
4. Програм Inclusive Education at pre-school level, Save the Children, 2006.
5. Програм дијагностике и терапије артикулационих поремећаја у Заводу за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „проф.др Цветко Брајовић“, 2007.
6. European Symposium of Fluency Disorders, Thomas More University College, Antwerp, Akademic Year 2013-2014.

У склопу периодичне евалуације рада наставника и сарадника, педагошки рад др Јадранке Оташевић током извођења вежби није оцењен. Кандидат др Јадранка Оташевић је приложила сертификате о положеном курсу енглеског и немачког језика.

МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

На основу увида у приложену документацију, Комисија сматра да пријављени кандидат **др Ивана Шеховић испуњава све услове** за избор сарадника у звање асистента са докторатом, предвиђене Законом о високом образовању и Статутом Универзитета у Београду - Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију. Кандидат др Ивана Шеховић има просечну оцену на основним студијама већу од 8 (8,37), на магистарским студијама 9,83, магистрирала је и докторирала из научне области Дефектологија и уже научне области Поремећаји говора. Кандидат има објављене радове у стручним и научним часописима са рецензијом.

Кандидат др Јадранка Оташевић не испуњава услове Конкурса за избор сарадника у звање асистента са докторатом, за ужу научну област Поремећаји говора. Др Јадранка Оташевић је магистрирала и докторирала из мултидисциплинарних научних области - Неуронауке на Универзитету у Београду, дакле, није докторирала ни из научне области Логопедија, ни из уже научне области Поремећаји говора, како је и наведено у тексту Конкурса, објављеном у публикацији Послови, бр.837/838 од 10.7.2019. године.

Др Јадранка Оташевић је докторирала из области Неуронауке, која није област нашег факултета и не може да има ужу научну област Поремећаји говора, с обзиром да је **само Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, матични факултет за ту област, према чл 4. ст. 3. Статута Универзитета у Београду - Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију и Одлуке о ужим научним областима и припадајућим предметима, која је у складу са важећим Правилником о организацији и систематизацији послова и радних задатака запослених на Факултету.**

**ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ ЗА ИЗБОР КАНДИДАТА У ЗВАЊЕ АСИСТЕНТА СА
ДОКТОРАТОМ**

На основу наведених чињеница, а у складу са Законом о високом образовању и Статутом Универзитета у Београду - Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Комисија је закључила да **др Ивана Шеховић**, кандидат на Конкурс за избор сарадника у звање асистента са докторатом, за ужу научну област Поремећаји говора **испуњава све предвиђене услове** за избор. Комисија предлаже Изборном већу Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију да др Ивану Шеховић изабере за сарадника у звање асистента са докторатом, за ужу научну област **Поремећаји говора**.

Место и датум:
У Београду, 11.10.2019. године

ПОТПИСИ
ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Мирјана Петровић-Лазић,
редовни професор Универзитета у Београду –
Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију

Проф. др Надица Јовановић-Симић,
редовни професор Универзитета у Београду –
Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију

Доц. др Весела Миланков,
доцент Медицинског факултета -
Универзитета у Новом Саду